

САОПШТЕЊЕ

FIRST RELEASE

Молимо кориснике да приликом употребе података обавезно наведу извор
Users are kindly requested to mention the data source

ГОДИНА / YEAR V

САРАЈЕВО, 26.04.2013.

БРОЈ / NUMBER 3

ИНДЕКС ОБИМА ИНДУСТРИЈСКЕ ПРОИЗВОДЊЕ У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ ЗА МАРТ 2013. ГОДИНЕ - ПРЕТХОДНИ ПОДАЦИ VOLUME INDEX OF INDUSTRIAL PRODUCTION IN BOSNIA AND HERZEGOVINA MARCH 2013 – PRELIMINARY RESULTS

Напомена за кориснике: Почевши са саопштењем за март 2013. промијењен је концепт објављивања резултата индекса индустријске производње за Босну и Херцеговину. Више информација може се видјети у Методолошким објашњењима која су саставни дио овог саопштења, те у Методолошком документу “Индекс обима индустријске производње 2013.- Основне информације о индикатору и кратка методологија”, који се може пронаћи на веб страници www.bhas.ba, у секцији Пословне статистике – Индустрија – Методолошки документи.

Note to users: Starting with the first release for March 2013th the concept of publishing the results on the industrial production index for Bosnia and Herzegovina is changed. More information can be seen in Notes on Methodology, which an integral part of this report, and in the Methodological document “Volume index of industrial production 2013 – Main information about indicator and short methodology”, which can be found at website www.bhas.ba, section for Business statistics – Industry – Methodological Documents.

Индекс обима индустријске производње – укупно

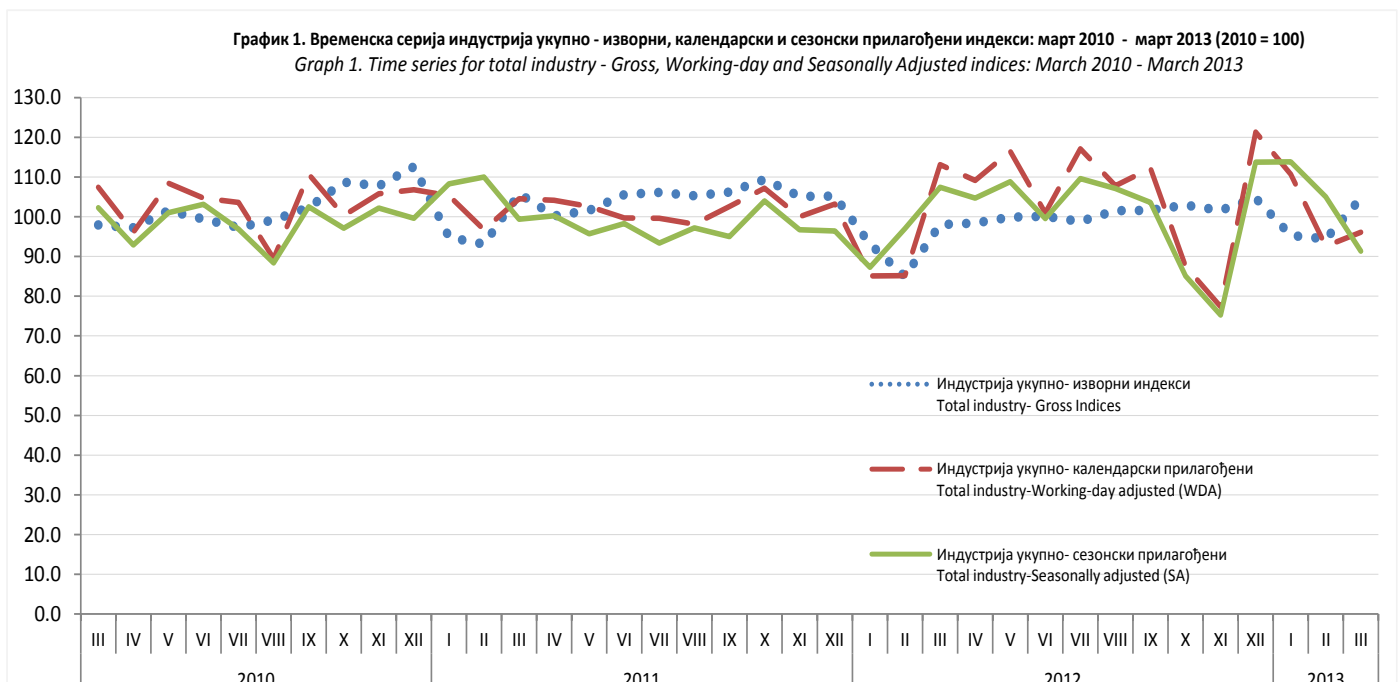
Укупна десезонирана индустријска производња у Босни и Херцеговини у марту 2013. у поређењу са фебруаром 2013. биљежи раст од 0,2%.

У марту 2013. у поређењу с мартом 2012. индустријска производња у Босни и Херцеговини, календарски прилагођена, биљежи раст за 7,6%.

Industrial production volume index – Total

Total seasonally adjusted industrial production in Bosnia and Herzegovina in March 2013, compared with February 2013, increased by 0.2%.

In March 2013th, compared with March 2012th, industrial production in Bosnia and Herzegovina, the calendar adjusted, increased by 7.6%.

Индекси обима индустријске производње према ГИГ агрегатима

Мјесечна поређења

У марту 2013. у односу на фебруар 2013. Трајни производи за широку потрошњу већи су за 24,5%, Енергија је већа за 3,1%, Капитални производи већи су за 0,6%, Нетрајни производи за широку потрошњу већи су за 0,1%, док су Интермедијарни производи мањи за 5%.

Годишња поређења

У марту 2013. у односу на март 2012. Трајни производи за широку потрошњу већи су за 44,2%, Капитални производи већи су за 22,4%, Енергија је већа за 11,6%, Нетрајни производи за широку потрошњу већи су за 7,7% док су Интермедијарни производи мањи за 8%.

Индекс обима индустријске производње према подручјима КД БИХ 2010 (EU NACE Rev.2)

Мјесечна поређења

Према подручјима КД БИХ 2010. десезонирана индустријска производња у марту 2013. у поређењу са фебруаром 2013. у Производњи и снабдјевању електричном енергијом и плином биљежи раст за 2,5%, док у Вађењу руда и камена биљежи пад за 2,3%. те у Прерађивачкој индустрији биљежи пад за 2,7%.

Годишња поређења

У марту 2013. у односу на март 2012. индустријска производња, календарски прилагођена, биљежи раст у Производњи и снабдјевању електричном енергијом и плином за 29,4%, Прерађивачкој индустрији раст за 5,7% док у Вађењу руда и камена биљежи пад за 13,5%.

Индекси обима индустријске производње према областима КД БиХ 2010

Мјесечна поређења

Посматрано по областима дјелатности (стопе израчунате из десезонираних индекса) у марту 2013 у односу на фебруар 2013 највећи раст забиљежен је код области 24 – Производња базних метала (26,1%), затим слиједи област 14 – Производња одјеће (23,9%) и област 12 – Производња дуванских производа (20,8%). Највећи пад индустријске производње у марту 2013 према фебруару исте године забиљежен је код области 26 – Производња рачунара те електронских и оптичких производа (19,0%), затим код области 33 – Поправак и инсталирање машина и опреме (17,4%) и области 13 - Производња текстила (16,6).

Годишња поређења

Посматрано по областима дјелатности (стопе израчунате из календарски прилагођених индекса) у периоду јануар - март 2013 у односу на период јануар – март 2012 највећи раст забиљежен је код области 33 – Поправак и инсталирање машина и опреме (60,7%), затим слиједи област 31 – Производња намјештаја (46,4%) и област 21 – Производња основних фармацеутских производа и фармацеутских препарата (40,1%). Највећи пад индустријске производње у период јануар – март 2013 према истом периоду претходне године забиљежен је код области 26 – Производња рачунара те електронских и оптичких производа (33,6%), затим код области 30 - Производња осталих превозних средстава (19,8%) и области 23 – Производња осталих неметалних минералних производа (19,0).

Industrial production volume index, according to the MIGs

Monthly comparison

In March 2013th, compared to February 2013th, Consumer durables increased by 24.5%, Energy increased by 3.1%, Capital goods increased by 0.6%, Consumer non-durables increased by 0.1%, while Intermediate goods decreased by 5%.

Annual comparison

In March 2013th, compared with March 2012th, Consumer durables increased by 44.2%, Capital goods increased by 22.4%, Energy increased by 11.6%, Consumer non-durables increased by 7.7%, while Intermediate goods decreased by 8%.

Industrial production volume index, according to the KD BIH 2010 (EU NACE Rev.2) sections

Monthly comparison

According to the KD BIH 2010, seasonally adjusted industrial production in March 2013th, compared with February 2013th, in Electricity and gas supply increased by 2.5%, while in Mining and quarrying decreased by 2.3%, and in Manufacturing decreased by 2.7%.

Annual comparison

In March 2013th, compared with March 2012th, industrial production, the calendar adjusted, in Electricity and gas supply increased by 29.4%, in Manufacturing increased by 5.7% while in Mining and quarrying decreased by 13.5%.

Indices of industrial production according to NACE Rev. 2 divisions

Monthly comparisons

Observed by divisions of activities (rates are calculated from seasonally adjusted indices) in March 2013 compared to February 2013 the highest growth is recorded in the divisions 24 - Manufacture of basic metals (26.1%), followed by division 14 - Manufacture of wearing apparel (23.9%) and division 12 - Manufacture of tobacco products (20.8%). The largest decline in industrial production in March 2013 to February of the same year was recorded in the division 26 - Manufacture of computers and electronic and optical products (19.0%), followed by the field of 33 - Repair and installation of machinery and equipment (17.4%) and division 13 - Manufacture of textiles (16.6).

Annual comparisons

Observed by divisions of activities (rates are calculated from calendar adjusted indices) in the period January - March 2013 compared to the period January - March 2012, the highest growth is recorded in the division 33 - Repair and installation of machinery and equipment (60.7%), followed by division 31 - Manufacture of furniture (46.4%) and the division 21 - Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations (40.1%). The largest decline in industrial production in period January - March 2013 compared to the same period of the previous year is recorded in the division 26 - Manufacture of computers and electronic and optical products (33.6%), followed by the division 30 - Manufacture of other transport equipment (19.8%) and division 23 - Manufacture of other non-metallic mineral products (19.0).

ТАБЕЛА 1. МЈЕСЕЧНЕ СТОПЕ ПРОМЈЕНА ИЗРАЧУНАТЕ ИЗ ДЕСЕЗОНИРАНИХ ИНДЕКСА ОБИМА ИНДУСТРИЈСКЕ ПРОИЗВОДЊЕ, МАРТ 2013.

TABLE 1. MONTH-ON-MONTH GROWTH RATES CALCULATED FROM SEASONALLY ADJUSTED VOLUME INDICES ON INDUSTRIAL PRODUCTION, MARCH 2013

	X. 2012.	XI. 2012.	XII. 2012.	I. 2013.	II. 2013.	III. 2013.	
	IX. 2012.	X. 2012.	XI. 2012.	XII. 2012.	I. 2013.	II. 2013.	
Укупно индустрија	-2.5	1.1	1.3	6.8	1.7	0.2	Total industry
Главне индустријске групе (ГИГ)							Main Industrial Groups (MIGs)
AI Производи за међуфазну потрошњу	1.2	6.4	2.6	8.4	-3.3	-5.0	AI Intermediate goods
AE Енергија	-2.4	2.6	10.0	1.5	2.3	3.1	AE Energy
BB Капитални производи	-10.7	-8.2	-9.3	50.5	-9.6	0.6	BB Capital goods
CD Трајни производи за широку потрошњу	4.1	-10.1	-2.0	-20.7	13.0	24.5	CD Consumer durables
CN Нетрајни производи за широку потрошњу	5.8	-4.2	-6.1	6.6	-1.2	0.1	CN Consumer non-durables
Подручја и области КД БиХ 2010							NACE Rev.2 Sections and Divisions
B Вађење руда и камена	0.7	3.8	-1.4	3.6	-6.0	-2.3	B Mining and quarrying
05 Вађење угља и лигнита (мрког угља)	-4.3	2.1	-0.6	-2.5	-3.4	-1.4	05 Mining of coal and lignite
07 Вађење руда метала	11.2	11.5	-16.4	16.2	-11.3	-1.5	07 Mining of metal ores
08 Вађење осталих руда и камена	-0.4	11.1	-12.4	34.2	-21.3	-3.0	08 Other mining and quarrying
C Прерађивачка индустрија	-2.2	-0.2	-3.8	21.0	-4.5	-2.7	C Manufacturing
10 Производња прехранбених производа	1.3	1.9	-1.6	2.2	-0.5	0.5	10 Manufacture of food products
11 Производња пића	1.1	-3.2	0.8	-5.6	1.3	-1.1	11 Manufacture of beverages
12 Производња дуванских производа	-9.2	5.3	-6.4	13.6	-12.8	20.8	12 Manufacture of tobacco products
13 Производња текстила	3.4	10.5	-4.7	47.7	0.2	-16.6	13 Manufacture of textiles
14 Производња одјеће	-6.1	0.0	-6.9	4.6	-10.2	23.9	14 Manufacture of wearing apparel
15 Производња коже и производа од коже	-33.7	24.7	-7.3	9.3	-6.9	-3.3	15 Manufacture of leather and related products
16 Прерада дрвета и производа од дрвета и плута, осим намјештаја; производња предмета од сламе и плетарских материјала	1.5	7.8	-8.4	13.2	0.3	-6.3	16 Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials
17 Производња папира и производа од папира	-17.9	-11.5	51.0	0.1	-7.7	-13.0	17 Manufacture of paper and paper products
18 Штампаче и умножавање снимљених записа	23.8	-4.1	7.4	5.7	10.3	2.0	18 Printing and reproduction of recorded media
19 Производња кокса и рафинисаних нафтних производа	1.8	-15.8	-37.8	137.7	-14.3	-3.9	19 Manufact. of coke and refined petroleum products
20 Производња хемикалија и хемијских производа	1.9	3.5	-4.2	14.9	-2.4	1.3	20 Manufacture of chemicals and chemical products
21 Производња основних фармацеутских производа и фармацеутских препарата	23.1	-17.9	-2.9	-0.6	-4.0	5.0	21 Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations
22 Производња производа од гуме и пластичних маса	2.9	-3.0	-5.3	13.4	7.1	-14.7	22 Manufacture of rubber and plastic products
23 Производња осталих производа од неметалних минерала	4.8	1.9	-1.0	1.8	7.9	-15.5	23 Manufacture of other non-metallic mineral products
24 Производња базних метала	-1.8	-5.3	5.4	-4.0	-8.0	26.1	24 Manufacture of basic metals
25 Производња готових металних производа, осим машина и опреме	-7.5	17.0	-13.2	41.6	-15.7	-5.3	25 Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment
26 Производња рачунара, електронских и оптичких производа	2.5	30.1	-6.5	-64.0	74.0	-19.0	26 Manufacture of computer, electronic and optical products
27 Производња електричне опреме	-18.0	-11.4	-15.4	41.5	-13.1	-2.8	27 Manufacture of electrical equipment
28 Производња машина и опреме, д. н.	-8.7	-12.1	4.4	37.7	-11.2	-12.3	28 Manufacture of machinery and equipment n. e. c.
29 Производња моторних возила, приколица и полуприколица	1.0	21.5	-13.4	36.2	-6.6	6.4	29 Manufact. of motor vehicles, trailers and semi-trailers
30 Производња осталих саобраћајних средстава	29.2	-22.9	17.1	-65.4	38.6	15.3	30 Manufacture of other transport equipment
31 Производња намјештаја	2.3	-0.6	-5.8	2.0	31.4	12.2	31 Manufacture of furniture
32 Остала прерађивачка индустрија	-2.9	13.0	-9.2	1.5	29.8	9.8	32 Other manufacturing
33 Поправка и инсталација машина и опреме	-18.5	10.3	119.9	2.7	-0.7	-17.4	33 Repair and installation of machinery and equipment
34 Производња и снабдјевање електричном енергијом, гасом паром и климатизација (изузев групе 35.3 - производња и снабдјевање паром и климатизација)	-0.3	-0.7	8.2	0.0	5.5	2.5	34 Electricity, gas, steam and air conditioning supply (except group 35.3 - Steam and air conditioning supply)
35 Производња и снабдјевање елект. енергијом и гасом	-0.3	-0.7	8.2	0.0	5.5	2.5	35 Electricity and gas supply

График 1. Временска серија индустрија укупно - изворни, календарски и сезонски прилагођени индекси: март 2010 - март 2013 (2010 = 100)
 Graph 1. Time series for total industry - Gross, Working-day and Seasonally Adjusted indices: March 2010 - March 2013

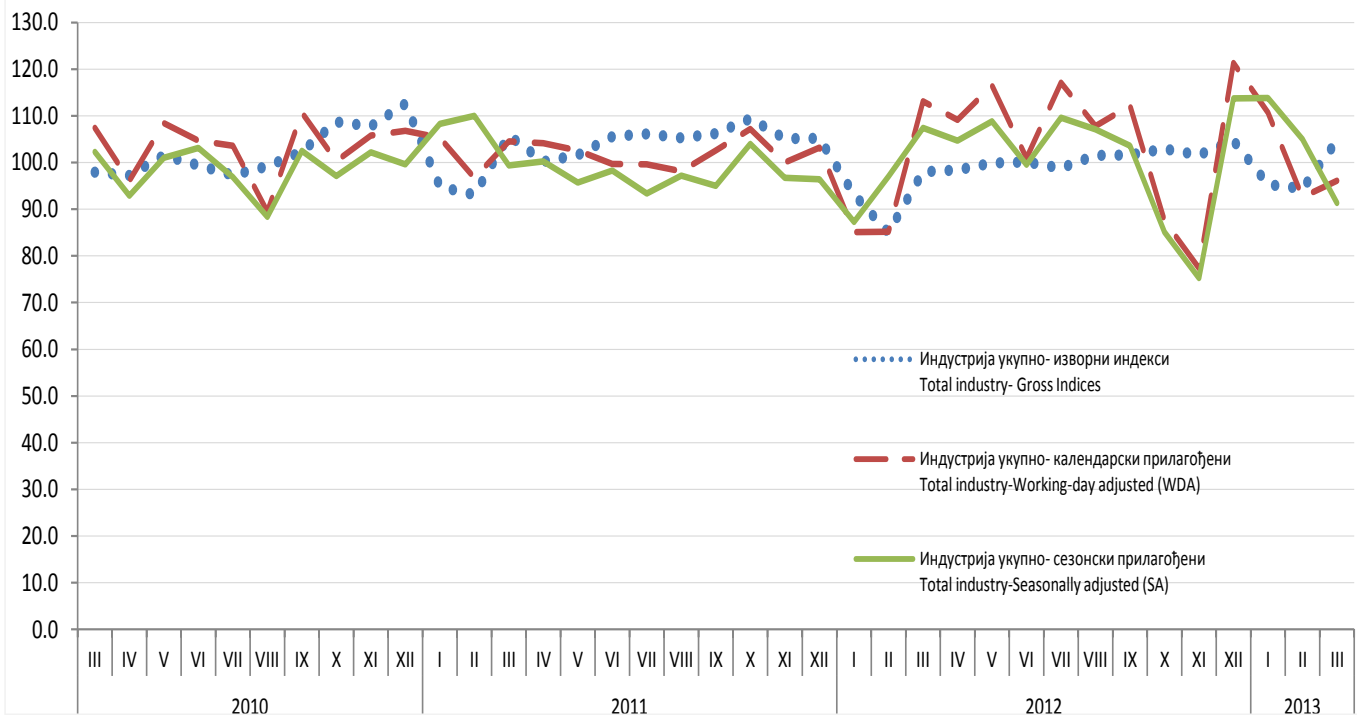
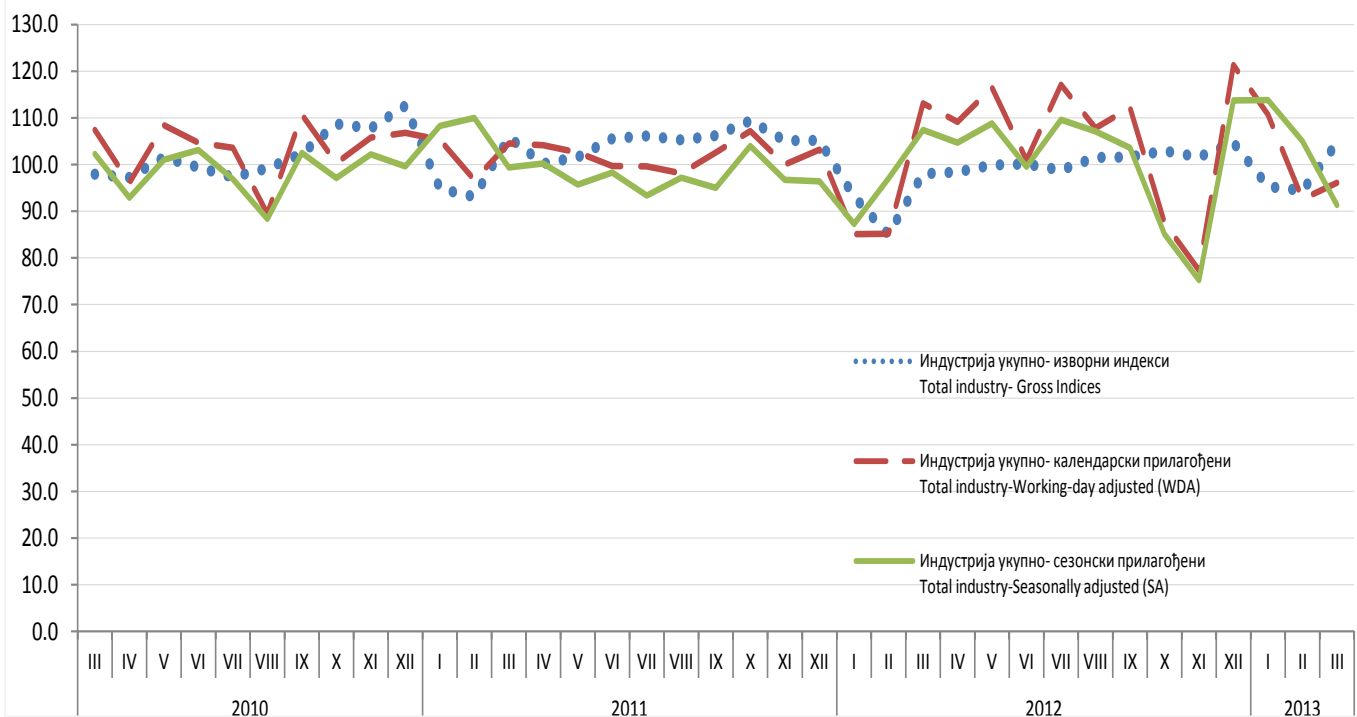

График 1. Временска серија индустрија укупно - изворни, календарски и сезонски прилагођени индекси: март 2010 - март 2013 (2010 = 100)
 Graph 1. Time series for total industry - Gross, Working-day and Seasonally Adjusted indices: March 2010 - March 2013

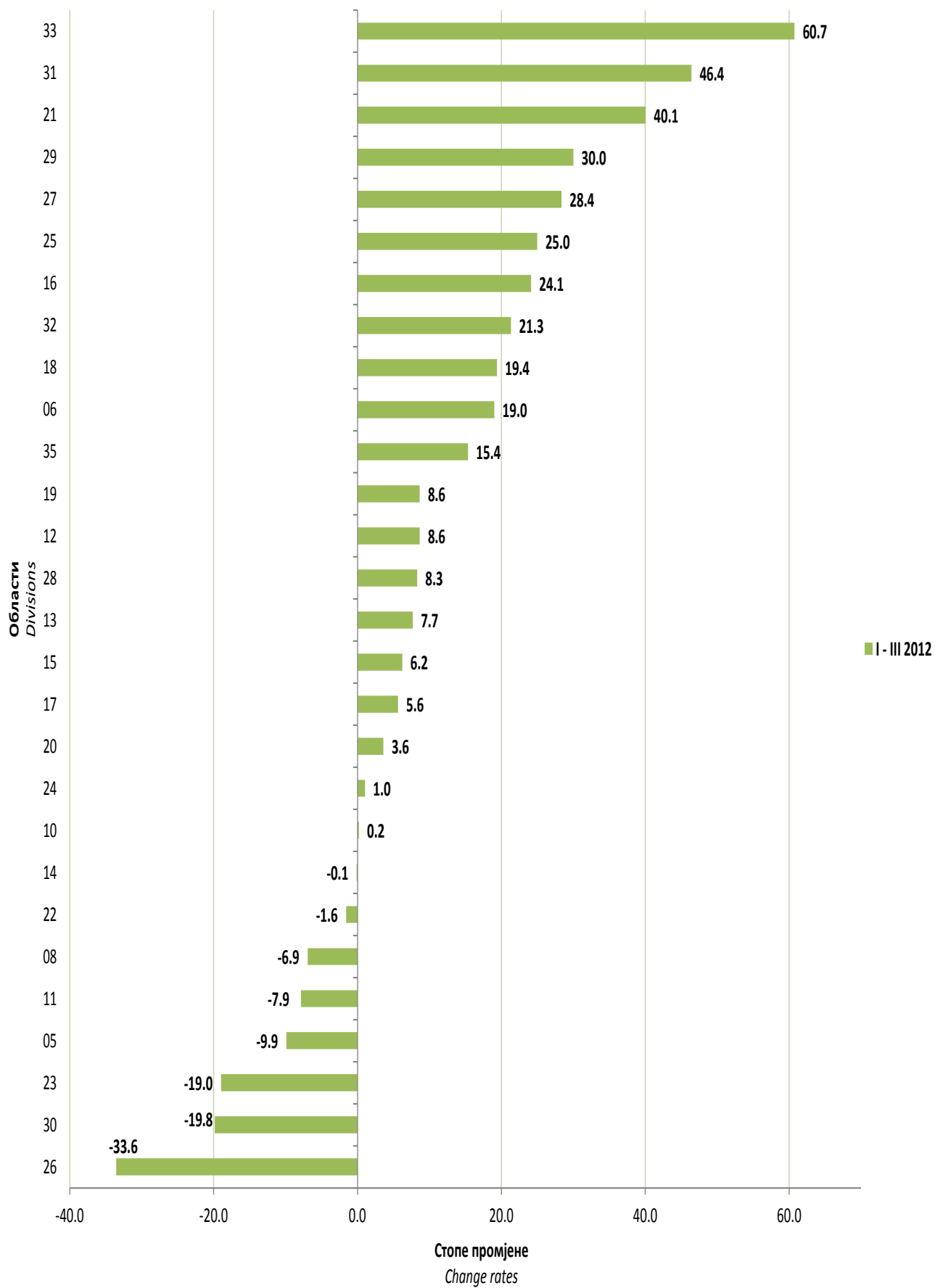

ТАБЕЛА 2. ГОДИШЊЕ СТОПЕ ПРОМЈЕНА ИЗРАЧУНАТЕ ИЗ КАЛЕНДАРСКИ ПРИЛАГОЂЕНИХ ИНДЕКСА ОБИМА ИНДУСТРИЈСКЕ ПРОИЗВОДЊЕ, МАРТ 2013

TABLE 2. YEAR-ON-YEAR GROW RATES CALCULATED FROM WORKING-DAY ADJUSTED VOLUME INDICES ON INDUSTRIAL PRODUCTION, MARCH 2013

	X. 2012.	XI. 2012.	XII. 2012.	I. 2013.	II. 2013.	III. 2013.	I. – III. 2013.	
	X. 2011.	XI. 2011.	XII. 2011.	I. 2012.	II. 2012.	III. 2012.	I. – III. 2012.	
Укупно индустрија	-6.7	-3.7	0.2	1.8	11.5	7.6	6.8	Total industry
Главне индустријске групе (ГИГ)								Main Industrial Groups (MIGs)
AI Производи за међуфазну потрошњу	-8.9	-3.7	-1.6	1.6	15.7	-8.0	1.6	AI Intermediate goods
AE Енергија	-15.9	-10.9	2.6	3.2	8.5	11.6	7.7	AE Energy
BB Капитални производи	7.5	2.3	-7.8	46.3	28.2	22.4	31.1	BB Capital goods
CD Трајни производи за широку потрошњу	29.5	27.4	19.7	-23.9	6.9	44.2	5.7	CD Consumer durables
CN Нетрајни производи за широку потрошњу	15.0	8.1	-1.2	9.7	5.3	7.7	7.6	CN Consumer non-durables
Подручја и области КД БиХ 2010								NACE Rev.2 Sections and Divisions
B Вађење руда и камена	-3.0	-0.8	-8.0	-5.9	1.2	-13.5	-6.7	B Mining and quarrying
05 Вађење угља и лигнита (мрког угља)	-7.3	-2.7	-4.2	-9.7	-6.0	-13.4	-9.9	05 Mining of coal and lignite
07 Вађење руда метала	15.1	6.2	-21.8	25.2	54.0	-1.4	19.0	07 Mining of metal ores
08 Вађење осталих руда и камена	-6.2	-3.1	-17.3	-4.8	15.0	-20.1	-6.9	08 Other mining and quarrying
C Прерађивачка индустрија	-2.6	0.1	-4.0	7.2	17.6	5.7	9.7	C Manufacturing
10 Производња прехранбених производа	-0.1	9.3	0.6	5.4	-0.6	-3.5	0.2	10 Manufacture of food products
11 Производња пића	3.3	-2.0	4.4	-11.9	-4.7	-7.1	-7.9	11 Manufacture of beverages
12 Производња дуванских производа	-32.8	-26.1	-38.5	-6.3	-28.1	83.2	8.6	12 Manufacture of tobacco products
13 Производња текстила	-20.7	-13.5	-21.5	10.3	17.9	-4.0	7.7	13 Manufacture of textiles
14 Производња одјеће	-25.3	-10.9	-20.7	-10.4	-1.0	13.6	-0.1	14 Manufacture of wearing apparel
15 Производња коже и производа од коже	-19.8	6.8	-10.3	11.8	6.3	0.3	6.2	15 Manufacture of leather and related products
16 Прерада дрвета и производа од дрвета и плута, осим намјештаја; производња предмета од сламе и плетарских материјала	-6.7	5.0	-14.2	17.7	70.7	5.0	24.1	16 Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials
17 Производња папира и производа од папира	-18.4	-22.6	17.5	30.1	8.7	-15.0	5.6	17 Manufacture of paper and paper products
18 Штампаче и умножавање снимљених записа	17.7	3.1	1.2	-13.4	46.1	41.0	19.4	18 Printing and reproduction of recorded media
19 Производња кокса и рафинисаних нафтних производа	-8.8	-13.0	-43.0	22.8	7.3	-6.1	8.6	19 Manufac. of coke and refined petroleum products
20 Производња хемикалија и хемијских производа	0.8	-9.4	-2.5	2.4	14.0	-3.1	3.6	20 Manufacture of chemicals and chemical products
21 Производња основних фармацеутских производа и фармацеутских препарата	69.2	12.1	12.9	52.7	27.8	41.5	40.1	21 Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations
22 Производња производа од гуме и пластичних маса	-7.6	-5.9	-10.2	-6.8	21.7	-13.5	-1.6	22 Manufacture of rubber and plastic products
23 Производња осталих производа од неметалних минерала	-14.5	-15.4	-21.6	-38.8	53.0	-29.2	-19.0	23 Manufacture of other non-metallic mineral products
24 Производња базних метала	-8.6	-11.5	-3.8	-0.8	3.6	0.7	1.0	24 Manufacture of basic metals
25 Производња готових металних производа, осим машина и опреме	6.5	10.7	-17.3	33.9	31.4	13.2	25.0	25 Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment
26 Производња рачунара, електронских и оптичких производа	-16.7	5.1	16.6	-53.9	-16.0	-29.6	-33.6	26 Manufacture of computer, electronic and optical products
27 Производња електричне опреме	-10.4	-20.4	-19.6	48.4	39.9	5.3	28.4	27 Manufacture of electrical equipment
28 Производња машина и опреме, д. н.	6.2	-24.5	-21.9	35.6	16.4	-15.3	8.3	28 Manufacture of machinery and equipment n. e. c.
29 Производња моторних возила, приколица и полуприколица	-10.7	23.6	3.9	46.0	16.6	30.5	30.0	29 Manufac. of motor vehicles, trailers and semi-trailers
30 Производња осталих саобраћајних средстава	121.2	73.4	10.6	-52.2	3.3	10.2	-19.8	30 Manufacture of other transport equipment
31 Производња намјештаја	25.6	67.4	58.5	-3.0	65.4	78.7	46.4	31 Manufacture of furniture
32 Остала прерађивачка индустрија	1.2	18.6	-5.5	-11.0	34.4	47.6	21.3	32 Other manufacturing
33 Поправка и инсталација машина и опреме	-40.0	-3.6	7.0	46.7	152.1	30.1	60.7	33 Repair and installation of machinery and equipment
D Производња и снабђевање електричном енергијом, гасом паром и климатизација (изузев групе 35.3 - производња и снабђевање паром и климатизација)	-19.4	-13.9	11.1	2.9	15.5	29.4	15.4	D Electricity, gas, steam and air conditioning supply (except group 35.3 - Steam and air conditioning supply)
35 Производња и снабђевање елект. енергијом и гасом	-19.4	-13.9	11.1	2.9	15.5	29.4	15.4	35 Electricity and gas supply

ГРАФИК 4. ГОДИШЊЕ СТОПЕ ПРОМЈЕНЕ ИНДУСТРИЈСКЕ ПРОИЗВОДЊЕ ИЗ КАЛЕНДАРСКИ ПРИЛАГОЂЕНИХ ИНДЕКСА, I - III 2013/I - III 2012
 GRAPH 4. YEAR-ON-YEAR CHANGE RATES OF INDUSTRIAL PRODUCTION FROM WORKING-DAY ADJUSTED INDICES, I - III 2013/I - III 2012

ТАБЕЛА 3. ИЗВОРНИ ИНДЕКСИ ОБИМА ИНДУСТРИЈСКЕ ПРОИЗВОДЊЕ - УКУПНО, ПРЕМА ГИГ, ПОДРУЧЈИМА И ОБЛАСТИМА КД БИХ 2010 (NACE Rev.2), МАРТ 2013.

TABLE 3. GROSS VOLUME INDICES ON INDUSTRIAL PRODUCTION - TOTAL, PER MIGs AND KD BiH 2010 (NACE Rev.2) SECTIONS AND DIVISIONS, MARCH 2013

	Структура	II. 2013.	III. 2013.	III. 2013.	III. 2013.	III. 2013.	I. – III. 2013.	
	Structure	∅ 2010.	∅ 2010.	∅ 2012.	II. 2013.	III. 2012.	I. – III. 2012.	
Укупно индустрија		100.00 94.4	104.8	105.9	111.0	106.8	106.5	Total industry
Главне индустријске групе (ГИГ)								Main Industrial Groups (MIGs)
AI Производи за међуфазну потрошњу		30.25 82.4	97.2	96.4	118.0	92.4	101.2	AI Intermediate goods
AE Енергија		33.53 107.5	114.5	118.8	106.5	111.5	107.4	AE Energy
BB Капитални производи		8.88 94.0	98.4	101.1	104.6	105.2	123.9	BB Capital goods
CD Трајни производи за широку потрошњу		2.85 110.2	136.1	112.6	123.5	142.7	104.5	CD Consumer durables
CN Нетрајни производи за широку потрошњу		24.49 89.4	99.3	98.2	111.1	107.7	107.2	CN Consumer non-durables
Подручја и области КД БиХ 2010								NACE Rev.2 Sections and Divisions
B Вађење руда и камена		12.83 87.4	96.6	88.0	110.5	86.7	93.0	B Mining and quarrying
05 Вађење угља и лигнита (мрког угља)		10.12 92.9	98.5	89.5	106.0	85.4	89.6	05 Mining of coal and lignite
07 Вађење руда метала		1.43 81.3	106.9	97.4	131.5	98.6	119.0	07 Mining of metal ores
08 Вађење осталих руда и камена		1.28 50.8	70.4	67.0	138.5	80.3	91.4	08 Other mining and quarrying
C Прерађивачка индустрија		66.20 88.7	99.5	101.0	112.1	105.0	109.4	C Manufacturing
10 Производња прехранбених производа		10.55 86.7	96.9	101.5	111.8	96.5	99.5	10 Manufacture of food products
11 Производња пића		3.71 57.6	90.7	91.0	157.5	100.1	92.9	11 Manufacture of beverages
12 Производња дуванских производа		0.89 41.5	75.1	100.6	181.1	182.4	108.4	12 Manufacture of tobacco products
13 Производња текстила		3.07 103.5	93.3	116.6	90.1	96.4	107.7	13 Manufacture of textiles
14 Производња одјеће		2.35 74.6	87.5	99.2	117.2	113.9	95.1	14 Manufacture of wearing apparel
15 Производња коже и производа од коже		2.68 115.3	104.7	103.1	90.8	100.9	106.5	15 Manufacture of leather and related products
16 Прерада дрвета и производа од дрвета и плута, осим намјештаја; производња предмета од сламе и плетарских материјала		3.18 83.2	101.1	102.3	121.5	104.4	125.3	16 Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials
17 Производња папира и производа од папира		2.01 93.9	91.5	90.8	97.4	82.9	106.0	17 Manufacture of paper and paper products
18 Штампане и умножавање снимљених записа		1.37 118.4	125.3	127.1	105.8	142.0	117.4	18 Printing and reproduction of recorded media
19 Производња кокса и рафинисаних нафтних производа		2.44 90.7	78.3	92.6	86.3	93.9	108.5	19 Manufac. of coke and refined petroleum products
20 Производња хемикалија и хемијских производа		2.02 107.0	120.8	103.2	112.9	96.6	103.5	20 Manufacture of chemicals and chemical products
21 Производња основних фармацеутских производа и фармацеутских препарата		1.07 138.1	146.8	102.1	106.3	140.9	139.9	21 Manufacture of basic pharmaceutical products and pharmaceutical preparations
22 Производња производа од гуме и пластичних маса		2.50 92.7	91.2	82.3	98.4	84.9	98.6	22 Manufacture of rubber and plastic products
23 Производња осталих производа од неметалних минерала		4.93 39.7	59.4	71.8	149.7	71.7	85.4	23 Manufacture of other non-metallic mineral products
24 Производња базних метала		7.25 94.7	116.8	109.2	123.4	100.8	103.9	24 Manufacture of basic metals
25 Производња готових металних производа, осим машина и опреме		6.59 84.6	100.4	105.5	118.7	113.3	124.1	25 Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment
26 Производња рачунара, електронских и оптичких производа		0.44 50.9	41.3	64.9	81.2	71.7	67.2	26 Manufacture of computer, electronic and optical products
27 Производња електричне опреме		1.53 88.9	87.5	80.9	98.4	99.5	123.8	27 Manufacture of electrical equipment
28 Производња машина и опреме, д. н.		1.87 131.0	110.9	102.7	84.7	84.9	109.7	28 Manufacture of machinery and equipment n. e. c.
29 Производња моторних возила, приколица и полуприколица		1.43 122.8	137.3	143.6	111.8	130.0	129.5	29 Manufac. of motor vehicles, trailers and semi-trailers
30 Производња осталих саобраћајних средстава		0.11 66.8	81.1	75.0	121.4	123.1	94.9	30 Manufacture of other transport equipment
31 Производња намјештаја		2.58 117.6	142.1	124.0	120.8	147.6	110.3	31 Manufacture of furniture
32 Остала прерађивачка индустрија		0.26 121.3	130.1	136.5	107.3	134.1	133.2	32 Other manufacturing
33 Поправка и инсталација машина и опреме		1.37 78.7	87.3	107.4	111.0	194.5	255.1	33 Repair and installation of machinery and equipment
D Производња и снабдевање електричном енергијом, гасом паром и климатизација (изузев групе 35.3 - производња и снабдевање паром и климатизација)		20.97 116.5	126.4	135.2	108.5	129.4	114.4	D Electricity, gas, steam and air conditioning supply (except group 35.3 - Steam and air conditioning supply)
35 Производња и снабдевање елект. енергијом и гасом		20.97 116.5	126.4	135.2	108.5	129.4	114.4	35 Electricity and gas supply

МЕТОДОЛОШКА ОБЈАШЊЕЊА

Почевши са саопштењем за март 2013. промијењен је концепт објављивања резултата индекса индустријске производње за Босну и Херцеговину. Агенција за статистику БиХ и ентитетски заводи за статистику су ускладили презентацију и интерпретацију индекса индустријске производње с оном која је прописана ЕУ уредбама о краткорочним пословним статистикама и препорукама Еуростата о публиковању индекса индустријске производње. Уредбе и препоруке су намијењене државама чланицама ЕУ, као и земљама које су у процесу придруживања, а у циљу хармонизованог израчунавања и презентирања овог показатеља.

Стога су сви резултати индекса индустријске производње (индустрија укупно, агрегати по индустријским дјелатностима и специјални ГИГ агрегати) у саопштењу табеларно презентирани у три облика: а) Десезонирани показатељи, б) Календарски прилагођени показатељи и ц) Изворни индекси индустријске производње. У складу са поменутим препорукама, индекс индустријске производње се тумачи: 1) Мјесечном стопом раста израчаном из десезонираних индекса и 2) Годишњом стопом раста израчаном из календарски прилагођених индекса. Из тог разлога коментари дати на самом саопштењу не укључују коментаре за Изворне индексе.

Изворни индекси у саопштењу се приказују табеларно на начин на који су приказивани у досадашњим саопштењима ради одржавања досједности према претходно објављеним серијама. Споменути концепт индекса задржаће се у саопштењу у дужем прелазном периоду искључиво ради корисника података који су навикли на такав начин презентирања индекса индустријске производње, а који се није мијењао дуги низ година.

Усклађивање са статистичким концептима ЕУ и начин презентације података ће омогућити домаћим и осталим корисницима непосредно поређење података за Босну и Херцеговину са подацима других земаља које публикује Еуростат на интернетским страницама: <http://ec.europa.eu/eurostat> и <http://ec.europa.eu/eurostat/euroindicators>. Агенција за статистику индексе индустријске производње у Еуростат доставља од априла 2013.

Метод рачунања и базна година

Индекси индустријске производње израчунавају се кориштењем Ласпеурес-ове формуле. Нова базна година за коју је утврђен систем пондера у БиХ је 2010. и примјењује се у обрачуну БиХ индекса од јануара 2013. ЕУ Уредбом (ЕЦ) Но 472/2008 прописана је примјена базне 2010 године од јануара 2013. у земљама ЕУ. Концепти, дефиниције и методологија који се користе за израчунавање индекса индустријске производње су усклађени са ЕУ прописима у домену краткорочних статистика (ЕУ STS - Short Term Statistics).

Основне информације о БиХ индексу индустријске производње и кратка методологија приказане су у публикацији "Босна и Херцеговина – Индекс индустријске производње (2013)" која је доступна на веб страници Агенције за статистику БиХ: <http://www.bhas.ba> секцији индустрија. Рад на измјенама и допунама раније публикованог документа "Методолошко упутства за обрачун индекса индустријске производње – (МД 09)" је у току.

Стандарди и класификације

За прикупљање података, израчунавање индекса и објављивање резултата индустријске производње од јануара 2013. користе се нови стандарди: БиХ класификација дјелатности КД БиХ 2010 (базирана на ЕУ NACE Rev.2.) и БиХ номенклатура индустријских производа НИП

NOTES ON METHODOLOGY

Starting with the Press Release for March 2013, the concept of publishing the results of the industrial production index for Bosnia and Herzegovina is changed. Agency for Statistics of BiH and entity institutes for statistics harmonized the presentation and interpretation of the industrial production index to EU Regulations on Short-Term Statistics and Eurostat's Recommendations on publishing the industrial production index. Regulations and Recommendations are intended for EU member states, as well as countries that are in the process of accession, for the purpose of harmonized calculating and presenting of this indicator.

Therefore, all the results of the industrial production index (total industry, aggregates by industrial activities and special MIG aggregates) are presented in a press release tables in three forms: a) Seasonally adjusted indicators, a) Working-day adjusted indicators and c) Original (gross) production indices. In accordance with the Recommendations, the industrial production index is commented by: 1) Monthly growth rates calculated from seasonally adjusted indices, and 2) Annual growth rate calculated from working-day adjusted indices. For this reason, comments given to the press release do not include comments on original indices.

In the press release, the original (gross) indices are presented in tables (in the same manner as they were presented in the former press releases) in order to maintain consistency with the previously published series. The mentioned index concept will be retained in press releases for a longer transition period, solely for data users who are accustomed to this way of presenting the industrial production index, which has not been changed for many years.

Harmonization with the EU statistical concepts and the manner of presenting the data to domestic and other users will allow direct comparison of the data for Bosnia and Herzegovina with the data of other countries which were published on the Eurostat websites: <http://ec.europa.eu/eurostat> and <http://ec.europa.eu/eurostat/euroindicators>. Agency for Statistics of BiH delivers industrial production index to Eurostat since April 2013.

Calculation method and base year

Industrial production indices are calculated using the Laspeyres formula. The new base year, for which the weighting system is established in BiH, is 2010 and it is used in calculation of BiH indices since January 2013. EU Regulation (EC) No 472/2008 stipulates the use of base year 2010 from January 2013 in EU countries. Concepts, definitions and methodology used for calculating the industrial production index are harmonized with EU Regulations in the field of EU STS - Short Term Statistics.

The basic information on BiH industrial production index and short methodology are presented in the publication "Bosnia and Herzegovina - The industrial production index (2013)," which is available on the website of the Agency for Statistics of BiH: <http://www.bhas.ba> in Industry section. Work on the amendments to the existing document "Methodological guidelines for the calculation of the industrial production index - (MD 09)" is in progress.

Standards and Classifications

For data collecting, calculating and publishing the results of the industrial production index from January 2013, new standards are used: BiH Classification of Activities KD BiH 2010 (based on the EU NACE Rev. 2.) and BiH Nomenclature of Industrial Products NIP BiH

БиХ 2010 (базирана на EU PRODCOM листи 2010).

На основу историјских података (прикупљених и обрађених према раније важећим стандардима) Агенција за статистику БиХ и ентитетске статистичке институције извршили су прерачунавање мјесечних серија индекса индустријске производње за период 2006. до 2012. на нове стандарде. Формирана је серија мјесечних индекса за све те године према новој класификацији дјелатности. Прерачунавање временских серија извршено је за ниво подручја и области дјелатности, те за ниво главних индустријских група (ГИГ).

Прикупљање података

Федерални завод за статистику ФБиХ (ФЗС ФБиХ), Републички завод за статистику РС (РЗС РС) и Експозитура Агенције за статистику БиХ у Брчко Дистрикту (ЕБД) проводе мјесечно истраживање индустријске производње на подручјима њихове одговорности користећи заједнички упитник (ИНД-1) и усаглашено упутство за попуњавање. Кроз ово истраживање прикупљају се подаци о обиму производње на нивоу појединачног производа, дефинисаног у НИП БиХ 2010. Статистичке институције врше улазну контролу и едитовање улазних података које користе за рачунање индекса и достављају податке Агенцији. Агенција израчунава и објављује индексе за ниво БиХ.

Рокови достављања првих (прелиминарних) података БХАС-у су:

- ФЗС ФБиХ - до 17. у мјесецу за претходни мјесец
- РЗС РС - до 19. у мјесецу за претходни мјесец
- ЕБД - до 18. у мјесецу за претходни мјесец

Рок за достављање ревидираних података је мјесец дана након рока за прелиминарне податке. Подаци за јануар достављају се са неколико дана закашњења због неопходних годишњих прерачунавања података.

Обухват мјесечног истраживања по економским дјелатностима

Индекс обима индустријске производње (ИПИ) обухвата дјелатности које су разврстане у следећа подручја КД БиХ 2010:

- В - Вађење руда и камена
- С - Прерађивачка индустрија
- D - Производња и снабдијевање електричном енергијом и гасом.

Сагласно EU STS пропису бр. 1165/98 и 1893/2006 следеће дјелатности не улазе у обрачун индекса индустријске производње:

Област 36 - Сакупљање, пречишћавање и снабдјевање водом
Грана 35.3 - Производња и снабдијевање паром и климатизација

Агрегати главних индустријских група (ГИГ)

Индекси за ГИГ агрегате израчунавају се на истим методом као и индекси по дјелатностима, само се производи групишу према претежној употреби производа унутар области и гране дјелатности из класификације КД БиХ 2010 (EU NACE Rev. 2). За израчунавање индекса за ГИГ агрегате (EU MIGs) примјењују се нове дефиниције ради усклађивања са статистичким стандардима ЕУ.

AI **Производи за међуфазну потрошњу:** области и гране КД БиХ 2010: 05 – 09, 10.6, 10.9, 13.1 – 13.3, 16, 17, 20.1 – 20.3, 20.5, 20.6, 22 – 24, 25.5 – 25.7, 25.9, 26.1, 26.8, 27.1 – 27.4 и 27.9

AE **Енергија:** области КД БиХ 2010: 05, 06, 19 и 35 (искључујући 35.3)

BB **Капитални производи:** области и гране КД БиХ 2010: 25.1 – 25.4, 26.2, 26.3, 26.5, 26.6, 28, 29, 30.1 – 30.4, 32.5 и 33

CD **Трајни производи за широку потрошњу:** области и гране КД БиХ 2010: 26.4, 26.7, 27.5, 30.9, 31, 32.1 и 32.2

CN **Нетрајни производи за широку потрошњу:** области и гране

2010 (based on the EU PRODCOM list 2010).

On the basis of historical data (collected and processed according to the previously relevant standards), the Agency and entity institutes for statistics recalculated monthly series of industrial production indices for the period 2006 – 2012, according to the new standards. Series of monthly indices were formed for all these years according to the new Classification of Activities. Recalculation of the time series is carried out at the level of the sections and divisions of activity, and at the level of the Main Industrial Groups (MIGs).

Data collection

Institute for Statistics of Federation of BiH (FZS FBiH), Institute for Statistics of Republika Srpska (RZS RS) and the Agency for Statistics of BiH Branch office in Brcko District (EBD) conduct monthly survey on industrial production in their competence areas using a common questionnaire (IND-1), as well as unified Instruction for filling in the questionnaire. Through this survey, data are collected on the production volume at the level of individual products, as defined by NIP BiH 2010. Statistical institutes perform input control and editing of input data and use it to calculate the indices and submit data to the Agency. The Agency calculates and publishes indices for BiH.

The deadlines for submitting the preliminary data to the BHAS:

- FZS FBiH – by the 17th in a month for the previous month
- RZS RS - by the 19th in a month for the previous month
- EBD - by the 18th in a month for the previous month

The deadline for submitting the revised data is one month after the deadline for submitting the preliminary data. Data for January are delivered with a few days of delay because of the necessary annual recalculations of the data.

Coverage of monthly survey by economic activities

Industrial production index (IPI) covers activities classified into the following sections of the KD BiH 2010:

- B - Mining and quarrying
- C - Manufacturing
- D – Electricity and gas supply

In line with EU STS Regulation No. 1165/98 and 1893/2006, the following activities are excluded from the industrial production index calculation:

Division 36 - Water collection, treatment and supply
Group 35.3 – Steam and air conditioning supply

Main Industrial Grouping (MIGs) aggregates

Indices for MIG aggregates are calculated by the same method as the indices by activities, save for the fact that the products are grouped according to the predominant use of the products within the division and groups of KD BiH 2010 (EU NACE Rev. 2). To calculate the index for MIG aggregates, new definitions are applied with aim of harmonization with the EU statistical standards.

AI **Intermediate goods:** the KD BiH 2010 divisions and groups: 05 – 09, 10.6, 10.9, 13.1 – 13.3, 16, 17, 20.1 – 20.3, 20.5, 20.6, 22 – 24, 25.5 – 25.7, 25.9, 26.1, 26.8, 27.1 – 27.4 and 27.9

AE **Energy:** the KD BiH 2010 divisions: 05, 06, 19 and 35 (exl. 35.3)

BB **Capital goods:** the KD BiH 2010 divisions and groups: 25.1 – 25.4, 26.2, 26.3, 26.5, 26.6, 28, 29, 30.1 – 30.4, 32.5 and 33

CD **Consumer durables:** the KD BiH 2010 divisions and groups: 26.4, 26.7, 27.5, 30.9, 31, 32.1 and 32.2

CN **Consumer non-durables:** the KD BiH 2010 divisions and

Приказивање серија индекса

У складу са препорукама Еуростата, десезонирање и календарско прилагођавање се врши методом TRAMO-SEATS у DEMETRA окружењу на мјесечној серији изворних индекса индустријске производње. Продужавање серије индекса додавањем нових мјесечних запажања за сваки идући мјесец може, због карактеристика примјењене методе, проузроковати исправке већ објављених десезонираних и календарски прилагођених индекса за неколико мјесеци уназад.

Десезонирани индекси

Појам десезонирани индекси подразумијева да су подаци прилагођени за сезону и календарске дане. У складу с препорукама Еуростата подаци који се упоређују с подацима од претходног мјесеца (мјесечно поређење према терминологији и пракси Еуростата) презентирају се у десезонираном облику индекса индустријске производње или из њих израчунаних стопа раста.

Календарски прилагођени индекси

Појам календарски прилагођени индекси подразумијева да су подаци прилагођени за утицај календарских и радних дана. У складу с препорукама Еуростата подаци који се упоређују с подацима од истог периода претходне године (годишње поређење према терминологији и пракси Еуростата) презентирају се у календарски прилагођеном облику индекса индустријске производње или из њих израчунаних стопа раста.

Indices series presentation

In accordance with the Eurostat's Recommendations, seasonal adjustment and working-day adjustment has been done by using the TRAMO-SEATS method in DEMETRA environment on the monthly series of original industrial production indices. Extending indices series by adding new monthly observations for each month could, because of the applied method characteristics, cause subsequent corrections of already published seasonally and working-day adjusted indices for several months backwards.

Seasonally adjusted indices

The term seasonally adjusted indices indicates that the data are adjusted for both seasonal and working-day effects. In line with the Eurostat's Recommendations, data that are compared with the data from the previous month (monthly comparison with Eurostat terminology and practices) are presented in a seasonally adjusted form of industrial production indices or their growth rates.

Working-day adjusted indices

The term working-day adjusted indices indicate that the data are adjusted only for working-day effects. In line with the Eurostat's Recommendations, data that are compared with data from the same period of the previous year (the annual comparison by Eurostat terminology and practices) are presented in a working-day adjusted form of industrial production indices or in their growth rates.

Издаје и штампа Агенција за статистику Босне и Херцеговине, 71000 Сарајево, Зелених беретки 26
Published and printed by the Agency for Statistics of the Bosnia and Herzegovina, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Телефон/Phone: +387 (33) 220 626 * Телефакс/Telefax: +387 (33) 220 622
Електронска пошта/E-mail: bhas@bhas.ba * Интернетска страница/Web site: <http://www.bhas.ba>

Одговара директор Зденко Милиновић
Person responsible: Zdenko Milinović, Director General

Саопштење приредили: Наташа Лучић, Фахир Канлић, Белма Месиховић, Радомир Мутабџија
Prepared by: Ms. Nataša Lučić, Mr. Fahir Kanlić, Ms. Belma Mesihović, Mr. Radomir Mutabdzija

Штампа: 150 примјерака
150 copies printed

Подаци из овог саопштења објављују се и на интернету
First Release data are also published on the Internet
